

**Analiza dosežkov poskusnega
preverjanja znanja v 3. razredu
iz italijanščine**

Državni izpitni center
2022

Analiza dosežkov poskusnega preverjanja znanja
v 3. razredu iz italijanščine

Avtor: *dr. Sergio Crasnich*

Izdal: *Državni izpitni center*

Računalniški prelom: *Peter Škrlj*

KAZALO

Analiza dosežkov poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu iz italijanščine.....	4
Dosežki po spolu in regijah.....	5
Struktura preizkusa znanja.....	6
Ugotovitve po izvedbi poskusnega preverjanja znanja.....	7
Splošne ugotovitve	8

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Osnovni statistični podatki o lanskem poskusnem preverjanju znanja (marec 2021)	4
Preglednica 2: Osnovni statistični podatki o letošnjem poskusnem preverjanju znanja (marec 2022)	4
Preglednica 3: Sestava preizkusa po taksonomskih stopnjah.....	6
Preglednica 4: Seznam preverjenih standardov znanja iz UN.....	7
Preglednica 5: Specifikacijska tabela	7

KAZALO SLIK

Slika 1: Primerjava porazdelitve dosežkov učenk in dosežkov učencev pri italijanščini, 3. razred	5
---	---

Analiza dosežkov poskusnega preverjanja znanja v 3. razredu iz italijanščine

Poskusno preverjanje znanja iz italijanščine so v marcu 2022 pisali učenci 3. razreda vseh treh osnovnih šol z italijanskim učnim jezikom na narodnostno mešanem območju Slovenske Istre. Poskusnega preverjanja znanja se je udeležilo 65 učencev.

Učiteljice vključenih šol so same izbirale uro izvedbe in dogovorile so se za 1. šolsko uro. Za pisanje preizkusa so imeli učenci na voljo 45 minut. Predvideni čas za reševanje poskusnega preverjanja znanja je bil zadosten, saj po podatkih sodeč učenci niso pustili nerešenih zadnjih nalog.

Osnovne statistične podatke za lansko in letošnje preverjanje znanja prikazujeta spodnji preglednici.

Preglednica 1: Osnovni statistični podatki o lanskem poskusnem preverjanju znanja (marec 2021)

Število učenk in učencev	75
Število postavk	19
Možne točke	20
Povprečno število točk	12,05
Povprečno število točk v odstotkih	60,27
Standardni odklon	19,90
Indeks težavnosti	0,60
Indeks zanesljivosti	0,80

Preglednica 2: Osnovni statistični podatki o letošnjem poskusnem preverjanju znanja (marec 2022)

Število učenk in učencev	65
Število postavk	21
Možne točke	22
Povprečno število točk	10,55
Povprečno število točk v odstotkih	47,97
Standardni odklon	17,01
Indeks težavnosti	0,48
Indeks zanesljivosti	0,72

Skupni dosežek na letošnjem preverjanju znanja je povprečno znašal 10,55 točke od 22 točk (48 odstotnih točk) in je bil nižji za 12 odstotnih točk od skupnega dosežka lanskega preverjanja znanja.

Najnižji dosežek na letošnjem preverjanju znanja je bil 18 odstotnih točk, torej višji kot na lanskem preverjanju znanja (10 odstotnih točk v letu 2021), najvišji dosežek pa 82 odstotnih točk, torej nižji kot na lanskem preverjanju znanja (90 odstotnih točk v letu 2021). Indeks zanesljivosti celotnega preizkusa je bil v letošnjem letu 0,72, torej nižji kot lani (0,80 pri poskusnem preverjanju znanja v letu 2021).

Dosežki po spolu in regijah

Poskusno preverjanje se je izvedlo samo v eni (Obalno-kraški) regiji in ga opravlja omejeno število učencev (65 učencev v letošnjem letu, 75 v lanskem), zato podatki ne omogočajo posploševanja in analize po regijah.

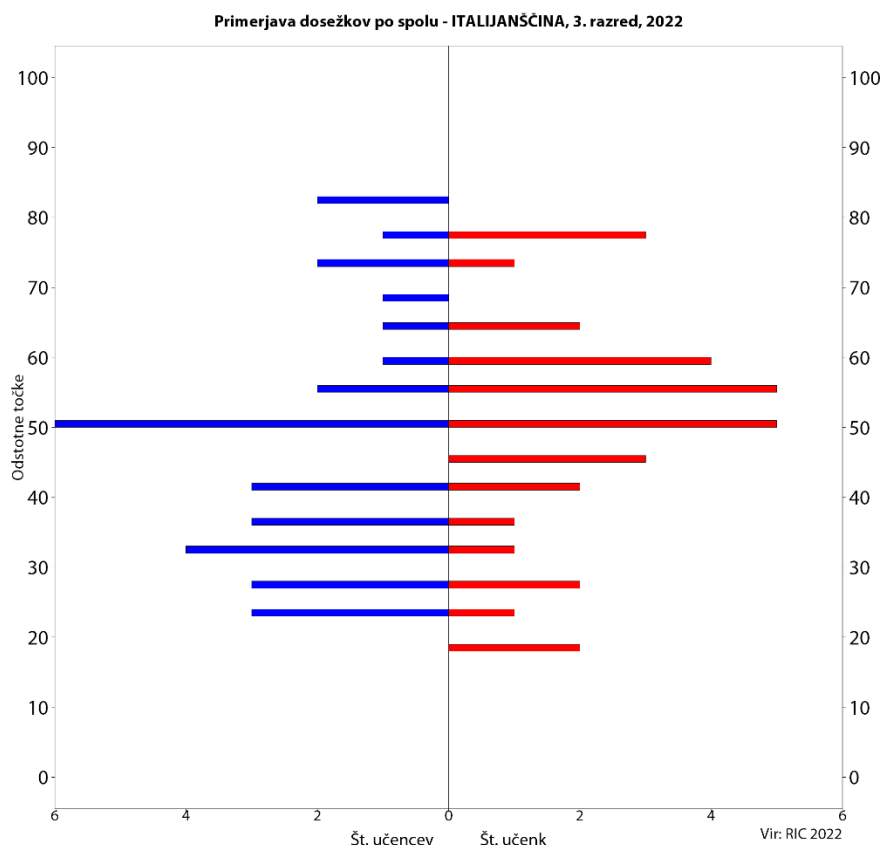
Kar zadeva spol, je bil dosežek učencev nekoliko višji od dosežka učenk tako v spodnjem kot v zgornjem delu distribucije (učenci: minimalno število doseženih odstotnih točk je 23, maksimalno 82; učenke: minimalno število doseženih odstotnih točk je 18, maksimalno pa 77).

Mediana in modus razporeditve dosežkov sta 11 točk oziroma 50 odstotnih točk, ki ju je doseglo skupaj 11 udeležencev (6 učencev in 5 učenk), s podobno razporeditvijo med spoloma.

Kumulativna distribucija rezultatov je asimetrična v smeri spodnjega dela za učence in v smeri zgornjega dela za učenke. Čeprav so posamezni učenci dosegli boljše rezultate od učenk v obeh delih distribucije, pa so učenke večinoma dosegle 50 odstotnih točk ali več, učenci pa večinoma manj kot 50 odstotnih točk.

Dosežki učencev in učenk se torej razlikujejo, saj se je večina učencev razporedila v spodnji polovici dosežkov (pod mediano), medtem ko se je večina učenk razporedila v zgornji polovici dosežkov (od mediane navzgor).

Slika 1: Primerjava porazdelitve dosežkov učenk in dosežkov učencev pri italijanščini, 3. razred

Struktura preizkusa znanja

S preizkusom se je po navodilih Državne komisije preverjala bralna pismenost. Predmetna komisija se je za strukturo preizkusa odločila na podlagi izkušnje, pridobljene pri pripravi nacionalnega preverjanja znanja iz italijanščine za 6. in 9. razred, na podlagi podatkov o poteku opismenjevanja v šolah z italijanskim učnim jezikom ter upoštevajoč priporočila strokovne literature.

Sestavo preizkusa glede na taksonomske stopnje kaže preglednica 3 spodaj.

Preglednica 3: Sestava preizkusa po taksonomskih stopnjah

Ravni zahtevanega znanja	Predviden delež v preizkusu
1. Znanje in poznavanje	30 %
2. Razumevanje in uporaba	40 %
3. Samostojno reševanje novih problemov, samostojna interpretacija, vrednotenje	30 %

Tretješolke in tretješolci imajo omejene (a razvijajoče se) izkušnje s svetom, zato jim morajo biti teme besedil, ki jih berejo, blizu, poznati pa morajo tudi besedilne vrste. Na podlagi UN se je predmetna komisija odločila za uporabo pripovedovalnih besedil.

Pri izvedbi poskusnega preverjanja znanja je predmetna komisija izbrala eno umetnostno besedilo (italijanska prilagoditev kitajskega pripovedovalnega besedila o nastajanju zemlje, z naslovom *Pangu e la Terra*).

Predmetna komisija se je odločila za dvodelno zgradbo preizkusa, tako, kot je zgradba preizkusa tudi v 6. in 9. razredu.

Prvi del preizkusa sestavljajo naloge s postopno naraščajočo ravno zahtevnosti iz razumevanja besedila (naloge od 1 do 3), iz uporabe jezika in skladijske zmožnosti (naloge od 4 do 6) ter iz poznavanja in uporabe besedišča (7. in 8. naloga).

Tipi nalog so bili učencem že poznani. Pri razumevanju besedila so reševali naloge alternativnega tipa, izbirnega tipa in kratkega odgovora, pri skladijski zmožnosti pa naloge dopolnjevanja in izbire pravega odgovora. Pri besedišču so učenci reševali naloge izbirnega tipa. Drugače kot pri lanskem preizkusu, je predmetna komisija letos dodala eno postavko pri 3. nalogi, pri kateri so torej učenci lahko dosegli 2 točki namesto 1 točke, ter eno postavko pri 8. nalogi, pri kateri so učenci lahko dosegli 4 točke namesto 3 točke.

Drugi del preizkusa je tvorba naloga (naloga 9). Zaradi razvijajočih se in še precej omejenih zmožnosti pisanja besedil ob koncu 3. razreda osnovne šole je predmetna komisija tvorbo nalogo obravnavala kot nalogo visoke ravni zahtevnosti. Učenci so pisali utemeljevalno besedilo o najljubših knjigah.

V skupaj 9 nalogah z 21 postavkami se je preverjalo doseganje standardov znanja iz UN, ki so prikazani v spodnji razpredelnici.

Preglednica 4: Seznam preverjenih standardov znanja iz UN

Številka standarda v UN	Opis standarda znanja v UN
4.1.2a	Razbrati sporočilni namen piscev besedil in značilnosti oseb, predmetov in dogodkov iz besedila
4.1.2b	Brati različna besedila in razumeti posredno in neposredno izražene informacije
4.1.3a	Uporabiti osnovna pravila italijanskega jezika pri uporabi digram, velike začetnice in ločil
4.1.4a	Pri prepisu besedila razbrati morebitne napake in besede ponovno pravilno zapisati
4.1.4b	Prepoznati, zapisati in izgovoriti na ustrezen način besede s pravopisnimi in pravorečnimi posebnostmi in zaznati podvojene soglasnike
4.1.4c	Uporabiti ustrezno besedišče v predvidljivih sporočanjih položajih, vezanih na učenčev vsakdan
4.1.3b	Pisati besedila različnih vrst na temo, ki je povezana z njihovim vsakdanom
4.1.5	Izražati občutja ob sprejemanju pripovednih besedil

Ugotovitve po izvedbi poskusnega preverjanja znanja

Spodnja preglednica prikazuje podatke o poskusnemu preverjanju znanja iz italijanščine v 3. razredu.

Preglednica 5: Specifikacijska tabela

Naloga	Taksonomska stopnja	Področje preverjanja	Tip naloge	IT	ID	Standardi znanja iz UN
1.a	I.	bralno razumevanje	alternativni tip	0,66	0,20	4.1.2 a
1.b	I.	bralno razumevanje	alternativni tip	0,40	0,13	4.1.2 b
1.c	I.	bralno razumevanje	alternativni tip	0,58	0,46	4.1.2 b
2.a	II.	bralno razumevanje	izbirni tip	0,71	0,07	4.1.2 a
2.b	II.	bralno razumevanje	izbirni tip	0,69	0,07	4.1.2 a
2.c	II.	bralno razumevanje	izbirni tip	0,29	0,23	4.1.2 b
2.d	II.	bralno razumevanje	izbirni tip	0,62	0,39	4.1.2 b
3.a	III.	bralno razumevanje	odgovor na vprašanje	0,34	0,39	4.1.2 b
3.b	III.	metajezikovna zmožnost	odgovor na vprašanje	0,05	0,35	4.1.3a
4.	I.	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje - izbirni tip	0,74	0,40	4.1.4 a
5.	II.	metajezikovna zmožnost	dopolnjevanje	0,42	0,32	4.1.4 b
6.	II.	metajezikovna zmožnost	izbirni tip	0,89	0,31	4.1.4 b
7.	I.	pomenoslovje	izbirni tip	0,66	0,25	4.1.4 c
8.a	II.	pomenoslovje	izbirni tip	0,11	-0,16	4.1.4 c
8.b	II.	pomenoslovje	izbirni tip	0,66	0,51	4.1.4 c
8.c	II.	pomenoslovje	izbirni tip	0,46	0,24	4.1.4 c
8.d	II.	pomenoslovje	izbirni tip	0,38	0,28	4.1.4 c
9.a	III.	pisni sestavek – upoštevanje navodil	tvorbna naloga	0,56	0,47	4.1.3 b 4.1.5
9.b	III.	pisni sestavek – pravopis in ločila	tvorbna naloga	0,08	0,22	4.1.4b
9.c	III.	pisni sestavek – jezikovna pravilnost	tvorbna naloga	0,18	0,18	4.1.3a
9.d	III.	pisni sestavek – besedišče	tvorbna naloga	0,51	0,50	4.1.4c

Poskusno preverjanje znanja so učenci reševali dokaj ustrezno (mediana 50 točk v odstotkih, indeks težavnosti 0,48), na splošno pa je bil skupni dosežek nižji od lanskega.

Iz preglednice je razvidno, da je večina učencev (približno med 60 in 70 %) uspešno reševala večino nalog, ki so namenjene preverjanju bralnega razumevanja in zahtevajo iskanje bistvenih podatkov (naloge 1.a, 1.c, 2.a, 2.b, 2.d). Velika večina učencev (približno med 65 in 90 %) je uspešno reševala nekatere naloge, ki preverjajo uporabo jezika in skladijske zmožnosti (4. in 6. naloga) ter prepoznavanje sinonimov (7. naloga) in pomenov enostavnih besednih zvez (naloga 8.b).

Približno od 30 do 55 % učencev je uspešno reševalo naloge, ki preverjajo iskanje bistvenih podatkov v besedilu (nalogi 1.b in 2.c), izražanje lastnega mnenja o prebranem besedilu (naloga 3.a), ustrezno rabo pravopisa (5. naloga), prepoznavanje prenesenih pomenov manj pogosto rabljenih besed ali besednih zvez (nalogi 8.c in 8.d) ter upoštevanje navodil in ustrezno rabo besedišča pri tvorbi nalogi (nalogi 9.a in 9.d).

Manjše število učencev je uspešno reševalo naloge, ki preverjajo prepoznavanje prenesenih pomenov bolj zahtevnih besednih zvez (naloga 8.a) ter pravilno rabo pravopisa, ločil in jezikovno pravilnost pri odgovoru na vprašanje (naloga 3.b) in pri tvorbi nalogi (nalogi 9.b in 9.c).

Indeks diskriminativnosti vseh nalog je bil ustrezen (gibal se je med 0,25 in 0,47). Pri 8. nalogi postavka 8.a ni bila diskriminativna (indeks diskriminativnosti - 0,16) in se je pokazala kot zelo zahtevna (indeks težavnosti 0,11).

Splošne ugotovitve

V analizi rezultatov bi predmetna komisija rada opozorila še na naslednje ugotovitve:

- učenci so dokaj uspešno reševali naloge, ki se nanašajo na razumevanje prebranega besedila. Možen vzrok za tak uspeh bi lahko bila uporaba splošnih strategij razumevanja sporočilnosti prebranega besedila, ki jih učenci razvijajo zaradi stalne in vsakdanje uporabe več jezikov;
- učenci uporabijo splošne strategije povezovanja prebranega besedila s podatki iz svoje vsakdanje izkušnje tudi pri reševanju nalog, ki zahtevajo pozorno analizo podatkov iz prebranega besedila. Posledica tega je, da tudi učenci z višjim splošnim uspehom lahko napačno rešujejo bolj zahtevne naloge, pri katerih se za pravilni odgovor zahtevata pozorno branje in povezovanje različnih informacij, danih v besedilu;
- za usvojitev skladijskih zmožnosti potrebujejo učenci dalj časa (3 leta šolanja so premalo). Velika večina učencev obvlada samo delno (in še ne popolnoma) področja, kot so pravopis, uporaba ločil, morfologija in sintaksa. Učenci so torej lahko uspešni pri taksonomsko manj zahtevnih nalogah (naloge izbirnega tipa, naloge dopolnjevanja), neuspešni pa pri taksonomsko bolj zahtevnih nalogah (pisni sestavek).

Ugotovitve poskusnega preverjanja znanja iz italijanščine v 3. razredu lahko sklenemo v naslednja priporočila:

1. Poskusno preverjanje znanja je zasnovano ustrezno, struktura preizkusa je s predlaganim razmerjem taksonomskih ravni in danimi navodili na splošno ustrezna.
2. Naloge so po težavnosti ustrezne in večinoma diskriminativne.
3. Uporaba pripovedovalnih besedil se je pokazala kot ustrezna.
4. Zelo pomembno je natančno upoštevati navodila za vrednotenje, zlasti pri tvorbnih nalogah.
5. Učiteljice in učitelji naj ne vrednotijo preizkusov svojih učenk in učencev.
6. Učenci za preverjanje znanja potrebujejo varno in spodbudno učno okolje, zato priporočamo uporabo sodobnih pristopov učenja in poučevanja, predvsem formativnega spremljanja.

ALLEGATO ALLA PROVA

Pangu e la Terra

In principio, non esisteva ancora nulla e il mondo era come un enorme uovo. Al suo interno dormiva Pangu, un essere gigantesco, con due grandi corna. Un giorno Pangu si svegliò e con un'ascia distrusse l'uovo cosmico. Il contenuto più leggero dell'uovo salì in alto a formare il Cielo, il più pesante scese in basso e divenne la Terra.

Pangu, temendo che Cielo e Terra potessero nuovamente unirsi, si mise a spingere con la testa il Cielo in su e a schiacciare con i piedi la Terra in giù. Per migliaia di anni Pangu continuò a mantenere il Cielo e la Terra separati; ogni giorno la Terra si faceva più bassa e il Cielo più alto. Pangu non affrontò questa fatica da solo; quattro animali lo aiutarono a separare il Cielo e la Terra: la tartaruga, la fenice, l'unicorno e il dragone.

Quando si sentì pienamente soddisfatto del proprio lavoro, Pangu terminò la sua creazione: il respiro divenne vento e nuvole, la voce tuono, l'occhio sinistro divenne il Sole e quello destro la Luna. Le sue corna e il suo corpo divennero alte montagne, le vene si trasformarono in strade e sentieri, la carne in terreno dei campi, la pelle in vegetazione.

I capelli andarono a formare le stelle nel Cielo, le ossa e i denti i minerali nascosti della Terra, mentre il sudore si trasformò in rugiada e pioggia.

Nessuna parte del corpo di Pangu rimase inutilizzata: le pulci che lo coprivano divennero gli antenati dei primi uomini. Così la Terra diventò come noi la conosciamo.

(Testo ridotto e adattato. Fonti: Arthur Cotterell, Grande enciclopedia dei miti e delle leggende, Rizzoli; t.ly/7ReY. Data di consultazione: 29 novembre 2021. Fonte dell'immagine: t.ly/mhTa. Data di consultazione: 28 gennaio 2022.)

Dopo aver letto il brano *Pangu e la Terra*, rispondi alle seguenti domande.

1. Per ogni frase, cerchia la V se essa è vera, e la F se essa è falsa.

1. a) Pangu nacque da un uovo. V F

Pangu era un essere molto piccolo. V F

Pangu ruppe l'uovo con le mani. V F

	1
--	---

1. b) L'uovo cosmico fu distrutto dai quattro animali. V F

Pangu non separò la Terra e il Cielo da solo. V F

Pangu impiegò più di mille anni per separare la Terra e il Cielo. V F

	1
--	---

1. c) Il Sole e la Luna ebbero origine dagli occhi di Pangu. V F

Un corno di Pangu si trasformò nell'Unicorno. V F

Le stelle sono i denti di Pangu. V F

	1
--	---

2. Per ogni domanda, cerchia la lettera davanti alla risposta corretta.

2. a) Di che cosa parla il testo?

- A Della schiusa delle uova dei grandi animali.
- B Di una teoria scientifica sulla nascita dell'Universo.
- C Della creazione della Terra, del cielo e dei corpi celesti.
- D Delle grandi azioni di un antico guerriero.

	1
--	---

2. b) In che modo Pangu riuscì a separare la Terra e il Cielo?

- A Pangu mise la sua ascia tra la Terra e il Cielo.
- B Pangu tirò la Terra da una parte e il Cielo dall'altra.
- C Pangu fece esplodere l'uovo cosmico.
- D Pangu si fece aiutare da quattro animali.

	1
--	---

2. c) In quale ordine, secondo il testo, Pangu fece nascere le quattro parti dell'Universo scritte qui sotto?

- A La Terra, il Cielo, il Sole, la Luna.
- B Il Cielo, la Terra, il Sole, la Luna.
- C La Terra, il Cielo, la Luna, il Sole.
- D Il Cielo, la Terra, la Luna, il Sole.

	1
--	---

2. d) Secondo quello che è scritto nel testo, perché le montagne sono alte?

A Perché così la voce di Pangu può risuonare più forte.

B Perché fra la Terra e il cielo c'è molto spazio.

C Perché il corpo e le corna di Pangu erano grandi.

D Perché altrimenti la Terra sarebbe troppo piatta.

	1
--	---

3. Rifletti e rispondi alla domanda. Scrivi correttamente.

Pangu distrugge l'uovo cosmico che lo aveva protetto mentre dormiva. Poi, quando il Cielo e la Terra si sono separati, lui si trasforma.

Spiega perché la decisione presa da Pangu, e tutte le sue conseguenze, sono state una cosa buona.

3.a	3.b
1	1

4. Per ogni frase, cerchia la parola scritta correttamente tra le due che vedi in grassetto.

Nel cielo **posiamo/possiamo** vedere il Sole, la Luna e le **stele/stelle**.

Il Sole **ilumina/illumina** la Terra e la Luna.

La Terra somiglia a un gigantesco **fruto/frutto**.

La Terra è costituita da tre **strati/stratti**: crosta, mantello e nucleo.

La crosta è costituita da rocce **legere/leggere**.

Il mantello si trova **soto/sotto** la crosta.

L'acqua ricopre una **grosa/grossa** parte della superficie terrestre.

	1
--	---

5. Completa la frase ricopiando in ogni spazio la forma corretta.

La Terra, all'inizio, era una palla di fuoco; poi, essa (**a/ha/e/è**) _____

cominciato (**a/ha/e/è**) _____ raffreddarsi e si (**a/ha/e/è**) _____

formata la crosta terrestre, con le montagne (**a/ha/e/è**) _____

i vulcani.

	1
--	---

6. Per ogni coppia di parole scritte in grassetto, cerchia la parola corretta.

I primi esseri viventi erano batteri e piante **acuatiche/acquatiche**, **capaci/capachi** di produrre ossigeno. L'ossigeno formò l'atmosfera, **ce/che** permise la vita anche sulla terraferma.

I primi animali senza **sceletro/scheletro** si svilupparono nei mari. In seguito comparvero scorpioni, **rani/ragni**, millepiedi e insetti.

Nelle foreste comparvero serpenti, **tartaruge/tartarughe**, uccelli e mammiferi. Alla fine comparvero **i/gli** ominidi, **antenati/antegnati** dell'uomo.

	1
--	---

7. Per ciascuna coppia, indica se le due parole sono sinonimi o contrari.

terreno/suolo	sinonimi	contrari
altura/burrone	sinonimi	contrari
paura/timore	sinonimi	contrari
felice/lieto	sinonimi	contrari
gigantesco/microscopico	sinonimi	contrari
profondo/superficiale	sinonimi	contrari
accrescere/aumentare	sinonimi	contrari
schacciare/premere	sinonimi	contrari

	1
--	---

8. Per ogni domanda, cerchia la lettera davanti alla risposta corretta.

8. a) Pangu affrontò la sua fatica insieme a quattro animali.
Che cosa significa la parola "fatica"?

- A Gesto fatto da qualcuno
- B Impresa difficile ed eroica
- C Lavoro pesante e stancante
- D Punizione per un errore

	1
--	---

8. b) Nessuna parte del corpo di Pangu rimase inutilizzata.
Che cosa significa questa espressione?

- A Nessuna parte del corpo di Pangu si trasformò.
- B Solo alcune parti del corpo di Pangu si trasformarono.
- C Solo le parti migliori del corpo di Pangu si trasformarono.
- D Tutte le parti del corpo di Pangu si trasformarono.

	1
--	---

8. c) La pelle di Pangu divenne la vegetazione.
Che cos'è la "vegetazione"?

- A L'insieme dei gas che si trovano nell'aria.
- B L'insieme dei minerali presenti nel terreno.
- C L'insieme delle piante che si trovano su un territorio.
- D L'insieme degli animali che vivono sulla Terra.

	1
--	---

8. d) Cosa significa la frase: "Le pulci divennero gli antenati dei primi uomini"?

A Le pulci formarono le antenne dei primi uomini.

B Gli uomini nacquero dalle pulci.

C Le pulci morirono subito dopo essere nate.

D Le pulci cominciarono subito a pungere i primi uomini.

	1
--	---

9. Scrivi una breve lettera a un tuo amico o a una tua amica.

Metti la data, il suo nome e il saluto iniziale. Poi racconta quali sono le tue letture preferite, spiega perché ti piacciono e cerca di convincerlo o convincerla a leggere le stesse cose che piacciono a te. Non dimenticare la tua firma.

Caro/Cara _____,

Oggi ti voglio parlare di quello che mi piace leggere.

Adesso devo salutarti. Non vedo l'ora di ricevere la tua lettera. Ciao!

9.a	9.b	9.c	9.d
2	1	1	1

Punteggio totale: